

actua al revés davant els qui s'ho mereixen, encara que amb la bonhomia que hem dit. Així, davant un fatxenda que desafiava les infermeres malgrat que en depenia, fa aquest comentari: «S'equivocava. No feia por a ningú. Només el salvava la humanitat de les infermeres, que tenien altres maldecaps que córrer a denunciar-lo» (p. 31).

Diria que totes les característiques que hem vist fins ara van unides a l'absència de protagonistes singulars, en compte dels quals trobem una multiplicitat de personatges. Eixe recurs deu ser una conseqüència de voler donar una visió de parcelles concretes de la societat valenciana, la qual és, al capdavant, la protagonista de les novel·les de Víctor G. Labrado. És ben probable que eixa manera de construir novel·les derive del compromís del seu autor amb el poble valencià, un compromís que arranca de l'adolescència i que és honrat, constant i equilibrat. Com és natural, Víctor G. Labrado té una manera d'interpretar el present i de mirar cap al futur, però la seua ideologia ja hem comentat que no és sectària, i per això no maltracta els valencians que entenen la realitat d'una manera diferent de la d'ell. Eixa és la causa per la qual he qualificat el seu compromís social com a honrat i equilibrat. Pensant-hi bé, ens trobem davant una de les virtuts dels vells llauradors valencians que el nostre novel·lista ha assimilat, un món agrícola que, en *La guerra de quatre*, apareix descrit (com ara en la p. 34-1) i humanitzat (com ara en les pp. 32-33), sense caure, però, en la idealització (cf. «el difícil, perillós art de vendre haques fiades a gent malpagadora, insolent i violenta», p. 35). En realitat, la descripció de la Sueca de darreries dels anys quaranta m'ha fet reviure la Silla de primeries dels seixanta, quan jo era un xiquet. També deu tindre la mateixa font social la capacitat de Víctor G. Labrado per a reflexionar tranquil·lament i amablement, com aquells valencians que s'ajuntaven regularment a raonar en el casino. Reflexionar tranquil·lament i sense mala bava, que és freqüent en els

qui Albert Hauf anomena «els maquiavel·lets de l'Horta».

A tot això hem d'afegir-hi una llengua tan simple i transparent per a la gent del carrer com genuïna i extraordinària per a l'especialista. En posaré un sol exemple. No trobareu res estrany en l'oració «La infermera va acudir al lloc que li havien assignat» (p. 29), ja que és com ho diria qualsevol valencià. En canvi, hi ha qui escriu una construcció del castellà que no diem mai quan parlem: *se li havia assignat*. Cal dir que el nostre autor conta molt bé i escriu d'una manera clara i precisa, molt treballada, de tal manera que, realment, fa goig llegir-lo. Al capdavant, Víctor G. Labrado és una mostra viva de l'afirmació que, per a aconseguir un valencià digne i eficaç, només són necessàries tres condicions: primer que res, hem de conèixer i estimar la llengua del nostre poble o ciutat; en segon lloc, hem de tenir la voluntat de voler viure i expressar-nos regularment en valencià; i, en tercer lloc, tot bon escriptor ha de reflexionar habitualment sobre el llenguatge que usa o que pot usar. La veritat és que el nostre autor té ben en compte que un dels deures de la literatura valenciana és ajudar decisivament a forjar el valencià culte que més contribuirà a fer que el poble valencià recupere la seua personalitat en el si d'una Europa alhora unida i diversa.

Estic convençut que Víctor G. Labrado construirà al llarg de la seua vida una bona novel·lística, ja que descriurà molts processos sobre com ha anat fent-se la societat valenciana del segle XX, de tal manera que el conjunt de les seues novel·les ens exposaran un mosaic ample i penetrant sobre els valencians del segle XX. Ara és un temps ben oportú per a conèixer la mirada, valenciana i humana, d'un novel·lista que en cada publicació demostra com de possible és fer bones narracions tenint com a objecte d'estudi la realitat valenciana, i això tant en l'aspecte social com en l'aspecte lingüístic. ◆

Abelard Saragoçà
(Universitat de València)

Qüestionant la genuïtat d'alguns mots

Jaume Corbera Pou,
Parlar bé. Orientacions per a l'ús correcte de la llengua catalana...

El Tall,
Palma de Mallorca 2002.

Som partidaris –no ens cansarem mai de dir-ho– de començar la casa pels fonaments i no pas per la finestra, és a dir, de llegir el pròleg o la introducció de qualsevol obra, sigui assaig, novel·la, diccionari o gramàtica, car en aquest apartat hi trobem l'essència i, en definitiva, l'explicació del seu contingut.

Per això recomanem de no passar per alt la lectura de la «Justificació» del llibre que ens ocupa, la segona edició de *Parlar bé*, un tractat gramatical que arriba a tots els públics per la simplicitat del seu format, el qual no resta qualitat al missatge lingüístic que pretén difondre.

L'autor, Jaume Corbera, demostra el seu bagatge en l'ensenyament de la llengua d'una manera entenedora, que ens recorda els mètodes clàssics a l'inici de la normalització lingüística (correcte-incorrepte, mots o expressions d'origen castellà, calcs del castellà, etc.), cosa que avui dia, atesa la vertiginosa regressió i degradació de la nostra llengua, és d'agrair; molt més que els enrevessats discursos que, amb paraules grandiloqüents, ens ofereixen la majoria de les gramàtiques

recents. I és d'agrair perquè el missatge s'adreça sobretot als parlants de les Illes Balears, on aquesta regressió es fa prou palesa. L'obra, però, és recomanable a tots els catalano-parlants, ja que, tot i basar-se en la bondat del DCVB, no transgredeix mai les normes de Fabra.

És especialment interessant el capítol «Explicacions i comentaris», amb l'especificació no gens sobrerera de l'ús dels verbs *ésser* i *estar* o de la distribució de *com* i *com a*, entre altres. En aquest bloc Corbera no s'està tampoc de criticar més d'una vegada els mitjans de comunicació «per la demagògia promulgada per certs sectors d'una llengua acostada a la "parla del poble"» (p. 189) o per «usar un registre de llengua diferent del que és familiar» (p. 133), ni de denunciar l'absurda mania de les duplicacions femenines (els/les) «una manera de recarregar els discursos per fer-los més inquantables» (p. 174). Així mateix l'autor és crític, quan convé, envers algunes decisions preses pel IEC i el TERMCAT i secundades per la GEC i els diccionaris normatius de què disposem actualment: «Els casos exposats són uns bons exemples de com la nostra llengua té, a les comarques sota la sobirania espanyola, una dependència total del patró castellà, del qual ni tan sols s'han sabut alliberar aquells qui en defineixen el model» (p. 172).

I així, a tall de petits relats documentats amb citacions de diversos autors i obres, aquest doctor en filologia catalana especialitzat en dialectologia ens qüestiona la genuïtat d'alguns mots i expressions de la nostra parla. ¿Us heu plantejat mai, per exemple, de demanar un (café) trencat per comptes d'un (café) tallat? O de comprar-vos un telèfon portàtil i no pas mòbil? Doncs llegint les aportacions de Jaume Corbera al respecte potser us hi pensareu abans de decidir-vos per l'elecció correcta. ◆

Màriam Serrà